

Előfizetési feltételek
helyben házhoz hord-
va vagy vidékre postán
küldve:
Egész évre 6 frt — kr
Fél évre 3 frt — kr
Negyedévre 1 frt 50 kr

Hirdetések díja:
□ centiméterenként 3
kr. Kereskedők és gyá-
rosok külön árkedvez-
ményben részesülnek.
Bélyegdíj 30 kr.

Nyiltlár sora 20 kr.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Szerkesztői Iroda
Kiadóhivatal:
Nagyenyedi Könyv-
nyomda és Papírár-
gyár Részvénytársaság
Főter 38. szám alatt,
hova ugy a lap szelle-
mi részét illető köz-
lemények, mint az
előfizetések és
hirdetések bér-
mentesen küldendők.

Kéziratok nem adat-
nak vissza.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési felhívás

„KÖZÉRDEK”

XVII. évfolyamára.

Történelmünknek nagy és nehéz kor-
szakát éljük. Aggodalom helyett szívün-
ket fölemelő bizalom, néma várakozás
helyett erőteljes munka, széthuzás he-
lyett hatalmas sorakozás, kétségkedés
helyett öntudatos cselekvés, kapkodás
helyett bölcs megfontolás kell, hogy ké-
pezzék nemzetünk fő jellemvonásait. Po-
litikában és hadvezetésben ezen erények-
kel diadalmaskodtak őseink. Ezek kell,
hogy áthassák nemcsak a nép vezéreit,
hanem az egész nemzetet. Együtt kell
éreznünk, együtt kell cselekednünk, együtt
kell áldoznunk, mert a jövő egész di-
csősége a mi nemzedékünké, mely felelős
lesz a történelem kérlelhetlen ítélőszéke
előtt.

A mi vármegyénknek, a mi társadal-
munknak is részt kell venni a nagy
nemzeti munkában, amint hogy Alsó-
fehér vármegye mindig elől állott a
nemzet napszamosai sorában, küzdve,

fáradva nemes, fölemelő eszmékért s
azok valóztatásáért. Ha kevesen is va-
gyunk számban, ha gyöngék is vagyunk
anyagi erőben, ez nem tántorított meg
soha kötelességeink hű teljesítésében.
Az igaz szabadelvű eszmék munkásai
voltunk s azok is maradunk. Elveink,
nézeteink, törekvéseink hű kifejezője a
„Közérdek” lesz jövőre is, melynek
anyagi és szellemi támogatására felhiv-
juk hazafias közönségünket. Buzgó, lel-
kes munkatársak ajánlották fel tevékeny
közreműködésüket s mi rajta leszünk,
hogy mint eddig, úgy ezután is lapunk
csak a közérdeket szolgálja.

A „Közérdek” szerkesztősége:

Dr. Magyar Károly. Török Bertalan.

Főmunkatárs:

Dr. Ebergényi Sándor.

Előfizetési árak:

Egész évre 6 frt — kr.
Félévre 3 „ —
Negyedévre 1 „ 50 „

A lap csinos kiállításáról és pontos
szétküldéséről a „Nagyenyedi Könyv-
nyomda és Papírárügyár Részvénytár-
saság” mint kiadó gondoskodik, hova az
előfizetések mielőbbi beküldését kérjük.

Mult és jövő.

Borus aggodalmakkal és tanácstala-
nul a jövő iránt végződött a letűnt po-
litikai év, melynek folyamához pedig
oly sok kedvesen meglepő és nemze-
tünk jövőjére nézve biztató esemény
emléke fűződik. A mult században fel-
osztott Lengyelország nyakas és rövid-
látó nemeseinek „nye pozvolim”-je is-
métlődött egy párt részéről, mely tör-
vénszegést és árulást kiabált éppen
arra a pártra, melynek kormánya min-
den téren újabb és újabb sikereket ara-
tott nemzeti óhajaink valóztatásának ne-
hez munkájában s melynek az önálló
állami rendelkezést jelző törvényjavas-
lata az ellenzék két másik pártjánál is
méltányos támogatásra talált.

Megjött azonban az újév s megnyilat-
koztak szokás szerint a politikai pártok,
jelezve, hogy mily irányban kívánják
vezetni a politikai küzdelmeket. Meg
kell vallani, hogy régen olvastunk oly
harczias beszédeket, mint aminőket ez
alkalommal mondtak a pártvezérek.
Igaz ugyan, hogy nem mindig követi
nyomban a szót a tett, s nincsen ki-
zárva, hogy a szélbali ellenzék egy ré-

TÁRCZA.

Nagy-Enyed elpusztításának törté- netéhez.

Turgyán Adorján a Budapesti Hirlap ka-
rácsnyi számában Jankunak, az 1848-as
évek oláh tribunjának életéből több fontos
adatot közöl és egyben leírja Nagy-Enyed
városának 1849. jan. 7—9-én történt elpusztí-
tását is. Ezen részlete, mely bennün-
ket oly fájdalmasan érint és az évforduló
alkalmából alkalomszerű, egész terjedelmé-
ben a következőkben közöljük.

Turgyán Nagy-Enyed elpusztítását a kö-
vetkezőképp adja elő:

1849 január 7—9-én történt Nagy-Enyed
pusztulása, a harmadik nagy esemény, mely
körül az oláh lázadás csoportosult. E vá-
rosban is, mint akkor mindenfelé, nemzet-
őrség alakult a nép fegyverfogható részé-
ből, hogy megvédje ősi földjét, házat és
őveit. „Janku 1848 november 11-én kereszt-
től vonult Nagy-Enyeden s minthogy a vá-
rosban akkor nem talált mást, mint védte-
lenül maradt nőket, aggokat és gyermeke-
ket, nem bántott senkit s míg ő a városban
átment, gyilkosság nem fordult elő. Embe-
rei azonban tömérdek marhát és más élelmi
cikket emésztettek meg” — ezt mondja

Jankuról Szilágyi Farkas, az akkori idők
egyik történetírója. A nemzetőrség csodála-
tosképpen akkor nem mutatkozott, nem
mintha Jankutól félt volna, ámbar tőle na-
gyon féltek mindenfelé, de mert másfelé
volt elfoglalva és volt közötté igen sok száz,
akik akkor sem nagy kedvvel szálltak síkra
a magyarok érdekében. Deczember végén
jött Nagy-Enyedre Vardener Ferdinánd tá-
bornok kevés gyalogsággal és lovassággal.
De csak január elsejéig maradt itt, amikor
eitávoztán, Prodan néhány száz emberrel el-
fogalta a várost. Főnt a várost övező he-
gyeken és a közeli falvakban ijesztő mér-
tékben gyülekeztek az oláhok. És bár Pro-
dan ígéretet tett a tanácsnak, hogy senki-
nek sem lesz bántódása, mindenki mene-
kült, a merre tudott. Január hatodikán, az
oláh karácsony előestéjén, már rémhírek
keringtek az ott maradt lakosság között.
Egy oláh ember vitte meg először a vész
hírét.

— Meneküljete, amig lehet, kiáltá az
utczákon, mert parancsunk van Axentyétől,
hogy a várost pusztítsuk el.

A városi tanács fölkereste Prodan s kérte,
eszközölje ki, hogy Axentye ne lepje el a
várost. Ez megtörtént s Axentye megígérte,
hogy embereit nem engedi Nagy-Enyedre.
A városba akkor már igen sok más idegen
elem jött be Gratze osztrák kapitány ve-

zetése alatt. Sebes és Balázsfalva mellől ki-
űzött szászok, cigányok és sok szoros érte-
lemben vett tolvajnép, amely az ilyen al-
kalmakra várakozott, hogy fosztogathasson.
Január 9-én éjjel tizenegy óraker tűz ütött
ki Enyed egyik utcáján. Az oláhok ezt
jelnek vették s megkezdték tüstént a pusztí-
tást. A hatalmasan terjedő lángok szénné
égették a legyilkoltak tetemeit. Megismétlő-
dött újból és egész éjszaka folyt a szörnyű
mészárlás. Az állati kegyetlenkedések egész
sorát látjuk ismét lefolyni szemünk előtt.
Nem volt kegyelem senki számára. Az éj-
ben fölriadt asszony- és férfinep felig öl-
tözve rohant az utcára s a térdig érő hó-
ban futni, menekülni akart. Elfogták, meg-
ölték; a holttestek belesüppedtek a nagy
hóba s csak egy nagy piros folt jelezte,
hogy ott egy meggyilkolt áldozat vérzett el.
A rablás is szakadatlanul folyt. „Voltak a
támadó oláhok soraiban — írja Szilágyi
Farkas — szászok is s ezek is keményen
dolgoztak; egy Roth nevű papjuk szakított
annyi időt, hogy eljött Balázsfalváról ide s
gyalázatos módon garázdálkodott. Sőt a
megrohanók és rablók soraiban császári ren-
des gyalogkatoná is találtatott.”

Még élő tanuk s az összes hisztórikusok
azt állítják, hogy Enyedet a bevándorolt
mindenféle rablók gyújtották föl. Hogy az-
után az oláhok folytatták a megkezdett

szének helytelen és időszerűtlen felfogása helyet ad a józan mérsékelt törekvéseinek, de amíg ez meg nem történik, a csatasorok fel vannak állítva s újra foly a küzdelem. Éppen e szempontból érdekes végig nézni az újévi üdvözlők tartalmát s első sorban a szabadelvűpártét, melynek nyilatkozatai kiválóan fontosak.

Lukács Bela volt kereskedelemügyi miniszter, a párt alelnöke, üdvözölte b. Bánffy Dezső miniszterelnököt kiváló beszédében. A multtal kezdette, mert a kormányok működését az eredmények után szokták megítélni. „Serényen dolgoztatok — ugymond — és folytattátok a belső rendezés nagy munkáját. Helyes érzéssel támogattátok kulturai törekvéseinket: a művészetet, a népnevelést és közoktatást, melynek egész vonalán lendületes haladást tapasztalunk. Javítottátok a közigazgatást és igazságszolgáltatásunk intézményes kiépítése folyamatban van. A mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi érdekek — amint azt számos meghozott törvény bizonyítja — szintén élénk ápolásban részesülnek. Fokozatosan fejlesztjük védelemünket, melynél szerencsés megoldásra vitették a magyar katonai oktatás fontos kérdését is. Befejezték az egyházpolitikai reformokat. Melegen ápoljátok a korona és nemzet közti benső, jó viszonyt, tudatában annak a történelmi igazságnak, hogy Magyarországnak akkor voltak legszebb napjai, ha a király és a nemzet érzelmvilága egybeforrt. De mellette kívánunk állani a munkában a jövőben is, midőn nagy feladatok oldandók meg. E feladatok legfontosabbja, mely a politikai helyzetet uralja, az Ausztriával főn forgó gazdasági, pénzügyi és kereskedelmi viszonyok szabályozása. Jól tudjuk, hogy nem rajtad és nem miniszter társaid törekvésén mult, hogy megegyezést létrehozni nem lehetett. De ha már önhibánkon kívül ebbe a helyzetbe jutottunk, annál inkább kötelességünk oda törekedni, hogy ezek a

pusztítást, az csak az ő rendes eljárásukat jellemzi.

Axentye egy közel fekvő faluban, Csombordban volt, mikor a vész első hírére megvitték neki. Egy ablaknál ült pipázva, s ablakából a sötét éjbe nézve ki, gyönyörködött a hatalmas, borzasztóan szép tűzijátékban, mely Nagy-Enyed fölött fölécsapott és a várost elhamvasztotta. Hát ez ember volt együtt s semmiféle kéréssel nem volt rábirható, hogy seregét küldje a pusztítás megakadályozására. Hiába figyelmeztették ígéretére. Axentye hajthatatlan maradt. Az a sok áldozat kiontott vére az ő lelkiismeretét terheli.

Egy nem rég megjelent könyvében Axentye tisztázni iparkodik magát a szörnyű vád alól.

— Azért nem küldtem el embereimet a tűz elfojtására, — írja — mert Lozenau császári ezredes, aki Bojczidában, egy szintén közelben levő faluban volt ez idő alatt, értesítemre meg sem mozdult, s ő sem akart az enyediék segítségére menni. Sőt inkább úgy látszott, örült, hogy égett a magyarok emez ősi fészke. Én pedig azt hittem, hogy ez a császári tábornokok tudtával és beleegyezésével történik s ezért nem mertem tervüket megrontani.

Nagy-Enyed elpusztult, bűnös érte oláh és osztrák egyaránt.

kérdések vagy egy, vagy más irányban dűlőre jussanak. Az sem a monarchia tekintélyének, sem Magyarország érdekeinek nem felel meg, hogy a legfontosabb közgazdasági érdekek a monarchia mindkét államában politikai agitáció labdajátékául szolgáljanak. A bizonytalanságnak mielőbbi megszüntetése kívánatos, hogy az ország polgárainak anyagi érdekei, hitelviszonyaik, termelésünk, iparunk, kereskedelmünk károsodást ne szenvedjenek. A függőben levő gazdasági kérdéseket hajlandók vagyunk őszintén és loyaltással és a kölcsönös érdekek számbavételével a vámszövetség alapján rendezni, de ha a másik félnél nem találkozzunk hasonló őszinteséggel, hasonló loyaltással, ha túlzott követeléseket támasztanak, vagy ha nem tőlünk függő okok lehetlenné tennék a megegyezést, akkor visszavonulunk arra az alapra, melyet az 1867. XII. t.-cz. 58. és 68. §§. világosan föntartottak és megjelöltek.“

Ezután kiemelve az ellenzék egy részének loyális magatartását, hazafias örömmel konstatálja, hogy a közgazdasági kiegyezésre vonatkozó legközelebbi teendőkre nézve az 1867-iki közjogi alapon álló pártok közt nincs nézeteltérés sem a törvény magyarázatában, sem a helyzet fölfogásában. És szívesen adóznunk elismeréssel a nemzeti párt vezérének, ki a főn forgó kérdésben meghajolt az ország nagy érdekei előtt. Másfelől azonban hazafias aggodalom fog el bennünket azon irányzat láttára, melyet az ellenzék másik része, úgy látszik, követni szándékozik, amely ha csakugyan bekövetkezik, alkalmasnak látszik kompromittálni a magyar állam konszolidált voltába és a nemzet politikai érettségébe vetett hitet. Ha ezen küzdelemnek célzata csakugyan az lenne, hogy a megfontolt, békés és természetes megoldásnak eléje tegye az erőszakos megrázkodtatást, hogy egy kisebbségnek még saját párthivei által sem osztatlanul támogatott álláspontját reá erőszakolja az országgyűlés nagy többségére, akkor megfontolás tárgyává kell tenni, hogy az ország nagy érdekei a parlament zavartalan munkásságának s az alkotmányos gépezet rendes működésének biztosítását követelik. Reméljük, hogy a felhő, melyet látunk, egyszerű téli köd, mely mellett nincs se dörgés, se vilámlás. A külföld újabb időben úgy tekintett hazánkra, mint konszolidált alkotmányos országra, mely a monarchia sulypontját képezi; nemzetünkre mint olyanra, mely néhez viszonyok között politikai érettségéről tett tanúságot. Kinek okozhat gyönyört, magyarnak, ha széttepi e hitet?!

A hosszantartó éljenzéssel fogadott beszéd után báró Bánffy Dezső miniszterelnök következőleg válaszolt:

Kedves Barátom! T. képviselő társaim! Az elhangzott beszédben, mely igazán remek, szép és egész képet ad három éves kormányzatunk idejének történeteiről, valamint arról is, hogy a legközelebbi nehéz napokban mi áll előttünk, ki van fejezve egészen az, amit szorosan véve én mondhatnék el, mert hozzáténi valóm nincs, elvenni valóm sincs. Három évvel ezelőtt, midőn szerencsés voltam az újonnan alakult kormány nevében a képviselőházban munka-

programmunkat előadni, egész sorozatával a terveknek jöttünk, és mi öntudattal mondhatjuk, hogy igenis, az akkor tervek, az akkor kilátásba helyezettek megoldást nyertek s a nemzet ideálja felé való közeledés egyik-másik irányban tényekben is érvényesült. Hangozzék bármiként a támadás, a vád, amely sokszor a hazaárulás vádjá is, a tények ellenkezőt bizonyítanak, azt, hogy mindig kötelességemhez híven ezen kormány élén állva voltam az, aki kell, hogy legyek. Midőn azt mondom, hogy a támadások igazságtalanok, jogtalanok, sőt czéltalanok és hibásak, midőn a kormány oly eredményeket ér el, amelyeket az egész nemzet nagy közvéleménye, a parlament nagy többsége helyesel, akkor vissza kell, hogy utasítsam azokat a kicsinyes támadásokat, amelyek csak személyes, momentán elleuveléményeken alapulnak, melyeknek nincs még visszhangja sem az országban.

Ily körülmények között most már nem beszélhetek a legközelebbi jövő programjaként a közigazgatási reformról; egészen uralja a helyzetet az Ausztriával való kiegyezés kérdése. Helyesen mondtad, hogy e tekintetben megvan a mi programmunk. Mi úgy véljük, hogy 30 éves tapasztalat Magyarország érdekeire való tekintettel mondja, parancsolja, tanácsolja nekünk, hogy az eddig főn állott szövetségi viszonyt gazdasági tekintetben föl ne bontsuk; helyesen jelölted meg a határvonalat is, amelyen túl e tekintetben elmenni nem lehet s amely az ország érdekeinek megfelelő. Meg vagyok győződve, hogy a kormány programja, akciója és működése e tekintetben az ország érdekeit biztosítja. Meg vagyok győződve, hogy a szabadelvűpárt támogatása e célra megvan, hogy ez az ország kívánsága, hogy ezt a közvélemény is óhajtja. Ezért igen helyesen mondtad, hogy teljesen jogosulatlan az az akció a képviselőházban, hol egy törpe kisebbség turbulens föllépése s eljárása lehetlenné teszi az alkotmányos gépezet működését. Ez a parlamentárizmust ingatja meg, alapelveiben tiporja azt lábball s nincs is elég erős szó és kifejezés, amelyet ne használhatnék ennek elítélésére, mert az ezredéves alkotmányunk alapelveit sérti s ezredéves főn állásunk alapját ingatja meg. És miért teszi ezt? Személyes ellenszenvből és hiuságból és könnyelmű meggondatlanságból. Ne vegyék a rossz néven, ha erős és kemény szavakat használtam, de félttem Magyarországot alkotmányos életét, félttem a parlamentárizmust, félttem a magyar nimbuszt és félttem a külföld előtt elért sikereket, amelyek az előző évekhez képest főlebb és főlebb emelték az országot.

Szorosan véve ma vám- és kereskedelmi szövetség Ausztriával nincs. Arra nézve sincs intézkedés, hogy mi legyen ennek megszüntetével. A kormány azonban kénytelen az ország érdekeire való tekintettel arról gondoskodni, hogy az ország gazdasági s anyagi érdekei, pénzügyei megrongálást ne szenvedjenek, hogy államhitelünk meg ne rúdjön, s ez történik azért, mert néhány ember meggondolatlan könnyelműséggel és rövidlátással lehetlenné helyzetet teremtett. A helyzettel tehát számolnunk kell. A kor-

mány kötelezettségének tudatában, támaszkodva azon bizalomra, amelyet a korona részéről élvez, támaszkodva a ti támogatásokra, azt hiszem, meg fogja találni ezen nehéz helyzetből is a ki-utat. Három év tapasztalata reményt nyújt arra, hogy támogatók megvan, hogy a párt egysége meg nem inoghat. Az ország közvéleménye, amely nem megy a turbulens elemekkel, sőt azok eljárását egyenesen elítéli, reményt nyújt nekem arra, hogy Magyarország prestige a külföld előtt nem fog megingani, hogy az elért eredmények értéküket nem veszítik el. Ebben a reményben kérem, vegyétek tudomásul, hogy a kormány kötelezettségét tudni és az ország érdekeinek megvédésére teljesíteni fogja, mert nem azokat az idöket éljük, amikor meghátrálni, és amikor concessiókkal megalkudni lehet, hanem amikor erős akarattal és egységes törekvésekkel lehet diadalt aratni.

A szünni nem akaró lelkes éljenzés tanusította, hogy a párt egyet érez a miniszterelnökkel, s hogy az új harc elkeseredett lehet, jelzi Kossuth Ferenc válasza a hozzá intézett üdvözlésre, mely szerint pártjának első kötelessége a kormány ellen kérlelhetetlen harczra készülni. De hogy Kossuthnak és társainak vállalkozása nem a parlamentárizmus, hanem a terrorizmus jellegével bír s ennél fogva elítélendő, és hogy a provizoriumról szóló törvényjavaslat az ország közjogát és érdekét nem sérti s ezért a nemzeti párt a jövőben is támogatni fogja, szépen kitetszik Apponyi grófnak újévi beszédéből is, de abból is, hogy ők a legutolsó pillanatban már megelégedtek volna Bánffy bárónak nem is egy szavával, hanem csak egy helyeslő fejbőlintásával is, s akkor — leszereltek volna!

Sz. 165—897. G. E. Alsófehér vármegyei Gazd. Egyesület Elnökétől Valamennyi járás tkt. főszolgabírájának és mindenik város tkt. polgármesterének. Hivatkozással folyó évi november hó 17-én 131—897. G. E. szám alatt tkt. Czimhez intézett átiratomra, van szerencsém értesíteni, miszerint a vármegye összes járaiból, továbbá a városokból oly tömeges tavaszi vetőmag bejelentés érkezett be gazdasági egyesületünkhöz, miszerint ha a gazdaközönség bejelentett vetőmagigényeinek és magszükségletének fedezését teljesítenők, mintegy 20 vagon tavaszi gabonát kellene beszereznünk.

Tekintve azt, hogy ily nagy gabona (vetőmag) szükséglet beszerzése a magas kormány útján, hol a gabonakészletek már is kiapadó félben vannak, a gazdák szükségletét bár tagadhatatlanul igazolja, sajnálatos kell tudomására hoznom a tkt. czimnek, hogy eme tömeges tavaszi vetőmag szükségletet gazdasági egyesületünk nem közvetítheti, mivel egyesületünk nem rendelkezik (a közel 20 ezer frtot kitevő) a fennebb említett 20 vagon tavaszi vetőmag beszerzésének megfelelő tőkével, sem a kellő helyiségekkel, hol eme nagy gabonamennyiség a kiosztásig kezelhető lenne.

Egyesületünk intenciója az, — mint már azt a folyó és megelőző években is tettük

— hogy bizonyos mennyiségű vetőmagot beszerez, a vetőmagra szorult gazdák között kiosztja és annak értékét a termény learatása után minden anyagi hasznot mellőzve szedi be a gazdától, azonban minden gazdának minden tavaszi vetőmagszükségletét beszerezni, akár van az reá szorulva, akár nem, ez nem lehet czélja a gazdasági egyesületnek, sőt az anyagiak hiánya fojtán keresztül sem vihető.

Tekintve azonban az idej általános tavaszi vetőmag hiányát, gazdasági egyesületünk hajlandó 300 mm ázsza tavaszi vetőmagot beszerezni és pedig 200 mm. tavaszi búzát, 50 mm. árpát és 50 mm. zabot, és azt a tényleg vetőmagra szorult kisbirtokosok, különösen az 5—20 holddal bíró gazdák között kiosztani az 1898. év őszen való fizetési kötelezettség mellett.

Azon nagyobb birtokosok, akik vetőmagszükségletüket a gazdasági egyesület útján óhajtják beszerezni, a gazdasági egyesület felajánlja közbenjárását, minek folytán felhívandók, hogy a szükséges vetőmagmennyiségért külön beadványt intézzenek (50 kros bélyeggel ellátva) egyesületünkhöz, mely esetben részükre a vetőmagmennyiség megadása külön fog keretüni a földművelésügyi miniszter urtól egyesületünk által.

Felkérem tehát a tkt. czimet, ily értelemben sziveskedjek gazdasági egyesületünk ajánlatát a gazdaközönség között kihirdetni és a jelentkező gazdák névsorát saját észrevételeivel ellátva hozzám 1897. év január hó 25-ig beterjeszteni. Az egyes gazdák vetőmagszükségletét nem vékákban, hanem klgrm, illetve métermázsában kérem jelezni. Nagy-Enyed, 1897. december 22-én. Zeyk Dániel főispán, gazd. egy. elnök.

Országgyűlés.

Mint bennünket budapesti tudósítók táviratilag értesít, a képviselőház tegnapi ülésén a függetlenségi párt beszüntette az obstrukciót, a függetlenségi törülteék neveiket a tábláról és abban hagyták az akciót.

Erre az elnök az általános vitát csakhamar bezárta.

Pulszky előadó után Kossuth Ferenc tartott még záróbeszédet; kijelentette, hogy most elhatározták a harc abbahagyását egész május 1-ig.

Kossuth beszéde után a javaslatot általánosságban megszavazták.

A maroscsúcsi anyakönyvi ker. népesedési mozgalmá

1896. október 1-től 1897. október 1-ig.

Sokan fogják mondani: minő felesleges munka ez. Nem mondhatnám pedig, mert az ember sok érdekes tapasztalatot szerezhet egy ilyen statisztikai kimutatásból.

Ha összevetem a születést a múlt évvel, látom, hogy ezen évben a születés kevesebb a múlt évinél 15-el (s ez rendén is van így, mert drága a gabona). A halálozás, daczára a mócsárlázás ösznek, 20-al kevesebb, mint a múlt évben. A házasság az idén 1 párral több, mint a tavaly.

Az is érdekes, hogy bizonyos hónapokban hogy emelkedik a születés, másokban apad, ugyszintén a halálozás is. Például legnagyobb a születés száma márcziusban; a legkisebb decemberben (ekkor igen hideg van arra, hogy az ember beköszöntsön ebbe a siralmas világba). A halálozás legnagyobb december-

ben, legkisebb júniusban (ilyen szép időben nem is szivesen válik meg senki az árnyékvilágtól).

Június-júliusban az anyakönyvi hivatalban beáll a munkaszünet, alig van egy pár születés, vagy halál; házasság egy sincs ilyenkor (nem is bolondozik az ember, mikor legszorgosabb munkaidő van).

E kis bevezetés után hadd szóljanak a rideg számok:

A maroscsúcsi anyakönyvi kerület székhelye Maros-Csúcs 536 lélek, ide tartozik Maros-Gezse 1067 lélek, Gabud 665 lélek, Maros-Koppánd 375 lélekkel; összesen: 2643 lélek.

Egy év alatt Maros-Csúcsban született 19, meghalt 20, apadás 1; Gabudon született 33, meghalt 23, szaporodás 10; Maros-Gezsen született 59, meghalt 45, szaporodás 14; Maros-Koppándon született 11, meghalt 13, apadás 2.

Vallás és nem szerint mutatja az alábbi tábla havonkénti kimutatása:

Októberben gr. kath. 3 fi, 4 nő, gör. kel. 1 nő, összesen 3 fi, 5 nő. — Novemberben gr. kath. 2 fi, 2 nő, ev. ref. 3 nő, összesen 2 fi, 5 nő. — Decemberben gr. kath. 2 fi, 1 nő, gr. kel. 1 nő, ev. ref. 2 nő, összesen 2 fi, 4 nő. — Januárban gr. kath. 7 fi, gr. kel. 1 fi, 2 nő, ev. ref. 1 nő, összesen 8 fi, 3 nő. — Februárban gr. kath. 3 nő, gr. kel. 1 fi, 1 nő, ev. ref. 1 fi, 1 nő, összesen 2 fi, 5 nő. — Márcziusban gr. kath. 8 fi, 5 nő, gr. kel. 3 nő, ev. ref. 1 fi, 2 nő, összesen 9 fi, 10 nő. — Áprilisben gr. kath. 5 fi, 3 nő, gr. kel. 1 nő, ev. ref. 1 fi, összesen 6 fi, 4 nő. — Májusban róm. kath. 1 nő, gr. kath. 1 fi, gr. kel. 1 fi, 2 nő, ev. ref. 3 fi, mózes v. 1 fi, összesen 5 fi, 4 nő. — Júniusban gr. kath. 3 fi, 4 nő, gr. kel. 1 fi, ev. ref. 1 fi, 1 nő, összesen 5 fi, 5 nő. — Júliusban gr. kath. 2 fi, 3 nő, ev. ref. 1 fi, 2 nő, ágostai 1 nő, összesen 3 fi, 6 nő. — Augusztusban róm. kath. 1 nő, gr. kath. 2 fi, 7 nő, gr. kel. 1 nő, összesen 2 fi, 9 nő. — Szeptemberben gr. kath. 6 fi, 6 nő, gör. kel. 2 fi, ev. ref. 1 nő, összesen 8 fi, 7 nő. — Összesen róm. kath. 2 nő, gr. kath. 41 fi, 38 nő, gör. kel. 6 fi, 12 nő, ev. ref. 8 fi, 13 nő, ágostai 1 nő, mózes v. 1 fi, összesen 55 fi, 67 nő. — Törvényes 115. Törvénytelen 8. Halvaszülött 1.

A törvénytelenek száma kettővel több, mint a tavaly, tehát az erkölcsök nem sokat javultak, de az anyák élelmesebbek, amennyiben egy házasság által törvényesítette gyermekét, kettő pedig elismertette a természetes apával gyermekét.

Házasság kötött 24 pár között, egy párral több, mint a tavaly. Két esetben özvegy férfi hajadout vett nőül; egy esetben legény özvegy asszonyt; 4 esetben özvegy férfi özvegy nővel kötött házasságot; 17 esetben legény és leány kelt össze.

Vallás szerint: görög katolikus 13 pár, görög keleti 2 pár, evangélikus református 4 pár; vegyes házasság 5 pár; görög katolikus völegény görög keleti menyasszonnyal 2 pár; egyik menyasszony a házasságkötés előtt áttért a görög katolikus hitre, a másik megegyezett, hogy gyermekei a görög katolikus vallásban neveltessenek. Görög keleti völegény görög kath. menyasszonnyal 1 pár; a gyermekek a görög keleti vallásban neveltetnek. Evangélikus református völegény római katolikus menyasszonnyal 2 pár, egyik párnál (a férj ev. ref. tanító) a gyermekek a ref. vallásban neveltetnek; a másik párnál (a menyasszony tanítónő) nem jött létre megegyezés.

Két férj már el is kergette a feleségét; ez ugyan nem tartozik a statisztika körébe, de illusztrálja a szűk termést (tényleg a kihallgatásnál úgy védekeztek, hogy nincs mivel tartásuk). Ehhez sem kell kommentár.

A halálozást a következő táblázat mutatja:

Októberben gr. kath. 5 fi, 1 nő, gr. kel. 1 fi, 1 nő, ev. ref. 2 nő, összesen 6 fi, 4 nő. — Novemberben róm. kath. 1 fi, gr. kath. 6 fi, 2 nő, gr. kel. 2 fi, ev. ref. 1 nő, összesen 9 fi, 3 nő. — Deczemberben gr. kath. 5 fi, 4 nő, gr. kel. 1 fi, 1 nő, ev. ref. 1 fi, 2 nő, összesen 7 fi, 7 nő. — Januárban gr. kath. 4 fi, 1 nő, gör. kel. 1 fi, 1 nő, összesen 5 fi, 2 nő. — Februárban gr. kath. 3 fi, 1 nő, gr. kel. 1 nő, ev. ref. 1 nő, összesen 3 fi, 3 nő. — Márciusban gr. kath. 5 fi, 5 nő, gör. kel. 1 nő, ev. ref. 2 fi, összesen 7 fi, 6 nő. — Áprilisban róm. kath. 1 fi, gr. kath. 1 fi, 1 nő, gr. kel. 1 nő, mőzes v. 1 fi, összesen 3 fi, 2 nő. — Májusban gr. kath. 3 fi, 5 nő, ev. ref. 1 fi, összesen 4 fi, 5 nő. — Juniában gör. kath. 2 fi, 1 nő, összesen 2 fi, 1 nő. — Juliusban gr. kath. 1 fi, 3 nő, ev. ref. 2 fi, 2 nő, összesen 3 fi, 5 nő. — Augusztusban gr. kath. 1 fi, 1 nő, gör. kel. 1 fi, ev. ref. 2 nő, unit. 1 nő, összesen 2 fi, 4 nő. — Szeptemberben gr. kath. 4 fi, 3 nő, gr. kel. 1 fi, ev. ref. 1 fi, összesen 6 fi, 3 nő. — Összesen róm. kath. 2 fi, gr. kath. 40 fi, 28 nő, gr. kel. 7 fi, 6 nő, ev. rev. 7 fi, 10 nő, unit. 1 nő mőzes v. 1 fi, összesen 57 fi, 45 nő.

Összevetve a születést a halálozással, úgy találjuk, hogy született 55 fi, elhalt 57 fi, 2-tővel több; született 67 nő, elhalt 45, tehát pártában marad 22 leány.

Lássuk, az életkorra nézve miként történtek a halálozások. Legnagyobb a halandóság 2 éves korig és a 40-en felül.

2 éves korig elhalt 49, 2—10-évig 9, 10—20-ig 6, 20—40-ig 6, 40—60-ig 12, 60-an fejjül 20.

Halál-okok: Tüdőgyulladás 17, veleszületett gyengeség 16, vérhas 14, tüdővész 12, gyermek-aszály 7, végegyengülés 6, számarhurut 5, vízkóráság 4, mellhártyagyulladás 3, hagymáz 2, malaria 2, gutaütés 2, vízbe-fult 2, ismeretlen okból 2, bélhurut, rák, bélgyulladás, tüdőhurut, tüdőlob, hökhurut aszthma, árnában 1—1.

Ezzel bevégzem kimutatásomat; kinek terhére lesz, ne olvassa.

Szabó Gyula,
kir. anyakönyvvezető.

Nyilvános nyugtázás.

A marosújvári izraelita és polgári ifjuság f. év deczember 26-án az ev. ref. templom-építési alap javára bált rendezvén, annak tiszta jövedelmét: 14, azaz tizennégy forintot jelzett célra nekem átadott, mely összeget ezennel köszönettel nyugtázok. Egyszermind nyilvánosságra hozom, hogy a rendező bizottság által beadott elszámolási lap szerint volt bevétel: 87 frt 51 kr, kiadás: 73 frt 51 kr, tiszta haszon 14 frt. Holott felülfizettek: Virág János 1 frt. Batik Rudolf 50 kr. Dr. Bikfalvi Károly 2 frt. Thomás József pénzügyi tanácsos, Fritz Pál bányatanácsos 5—5 frt. Domokos József főmérnök 3 frt. Boros Benedek 2 frt. Gál István 1 frt. Nagy Árpád, Salamon Samu 50—50 kr. Fodor György 4 frt 50 kr. Csegezi Gyula 45 kr. Smelczer Vilmos, László József 1—1 frt. Jancsó Lajos 2 frt. Bójtó Kálmán, Riba Frigyes 1—1 frt. Videman 1 frt 50 kr. Borbély János 50 kr. Demeter István 1 frt 56 kr. Összesen 35

frt. 01 kr. Hálás köszönet a felülfizetőknek! Nem mind azon célra folyt be, az igaz, amire jó szívvél felülfizetve volt, de bizonynyal találni fogja módját a rendezőség, hogy legalább a felülfizetéseket teljes összegében juttassa a nemes cél előmozdítására. Jegyekből 52 frt 51 kr volt a bevétel; ez összeg erejéig volt szabad költenie. A közönség nemes szívével felülfizetői nem a multság, hanem a cél érdekében fizettek felül! Lesz idő teljes összegére egészíteni ki a felülfizetéseket; alkalom kiálkózni fog erre!!

M.-Ujvár, 1897. deczember 31-én.

Jancsó Lajos,
ev. ref. lelkész.

Levelezés.

I.

Abrudbánya, 1897. decz. 28.

Az „Abrudbányai Műkedvelő Társaság” f. hó 26-án — karácsony másodnapján — este Berczik Árpádnak „A paraszt kisasszony” cz. általános kedvelt népszínművét játszotta meglepő sikerrel.

A „Detonáta” vendéglő díszterme zsufolásig telt, úgy, hogy ilyen nagy számú közönség a társaság fennállása óta még talán egyszer volt. Az előadást követő, reggeli 5 óráig tartott táncmulatságon pedig, mint táncmulatságon, ennyi és ily válogatott szép közönséget, oly szüntelen tartó jó kedvben több év óta nem láttunk együtt. Hogy ez állításom nem valótlan, bizonyítja az az örvendetes tény, hogy az első négyest 52, azaz ötvenkét pár járta. két kouluban. Végezetül a ritka kedélyes táncmulatságot egy kis ünnepélyes asztaltársaság virágos-dalok kedve zárta be Medzny János kir. bányabiztos nevenapja alkalmából, kit a társaság ezuttal mint derék műkedvelőt éltetett.

Ez volna rövid váza annak a regénynek, melyet erről a táncmulatsággal egybekötött színi előadásról lehetne írni. Mert regénynek is bevélnék, csak oly szépen el lehetne beszélni, mint ahogy történt. Különösen az a kedves föllépés, melylyel Fülöp Annuska k. a. tisztelte meg a társaságot vendégszerelésével. Nehéz szerepe volt, czimszerep! Ő játszotta a paraszt kisasszonyt! S ő volt a társaság ez estéli csalogánya a színpadon. Mikor először futólépésben megjelent a „kajáni bucsuról” szép magyar ruhában, piros csizmával: szűnni nem akaró taps-vihar és egy gyönyörű elő-virág-csokor lepte meg a — társaságot! A második felvonásban pedig, mint uri kisasszony, mintha valósgos angyal lett volna, úgy repült be! Minden kis jelenetét zugó eljen és tomboló taps követte s különösen az énekeit. A legjobb és legszebb magyar dalokat énekelte mindvégig oly zengzetes, lágyan rezgő szép hanggal, hogy a gyönyörködő közönség igazán nem győzött örömeiben, kedvtelésében eleget ugrázni és tapsolni! Boldog lehet, kit az ég ily gyönyörű hanggal áldott meg! De boldog a társaság is, hogy erre a nagy és nehéz czimszerepre megnyerhette mint körösbányai műkedvelőt, mert, míg egyfelől tagadhatatlanul az ő kedves nevének és bájoságának köszönhető a szokatlan nagy számú közönség, másfelől oly kitűnően, oly frappáns előadással játszott, minőt egy műkedvelőtől várni sem lehetne! Nagy köszönettel tartozik a társaság Fülöp Annuska kisasszonynak nem csak játékáért, hanem azért is, mert mikor e szerep eljátszására vállalkozott a társaság égető érdekekben,

egy volt műkedvelő k. a. váratlan lemondásával véletlen zavarából mentette ki a társaságot.

Ugy hiszem, mindnyájunk igaz érzelmét tolmácsolom, ha köszönetet mondok a mi kedves és bájos „Jolán”-unknak a közönség nevében, mert oly élvezetessé tette az estét! A társaság nevében, mert játékával a darab sikerét elérhető legmagasabb fokra emelte!

Nem lehet minden egyes szereplőről — sajnálatomra — külön méltatást írnom. De általánosságban, nem a magam, a közönség hallott véleményét fejezem ki azzal, hogy minden egyes játszó kisebb-nagyobb szerepét elég jól és találóan oldotta meg, úgy, hogy az egészet egybevéve e darab előadása, eltekintve a darab jóságától és szépségétől, kifogástalanul sikerült s egyes jeletere ritka élvezetes volt. Mindenik szereplő igyekezett a lehető legjobban játszani és jól is játszott, egyedül Kelemen Tamás (Bedő Árpád) játszott ezuttal a szokottnál talán valamivel sikertelenebbül, de bajos is a fiatal „szerelmesnek” egyszerre öreg férjé és „papucshóssz” válni! . . . Különben ő sem játszott olyan gyengén mindannak daczára, hogy a sikeren rontott volna, csak hogy nem emelt! Ez az igazság! Nincs miért nehezteljen a különben derék műkedvelő, hogy ezt a kis megjegyzést nem feledhettem el, mert egy pár eddigi játéka után többet vártunk volna tőle. De épp ezért reméljük, hogy a jövőkor meg fog felelni a méltó várakozásnak!

*

A jövő hó 6-án, mint halljuk, a román társaság játszik ugyane színpadon egy háromfelvonásos vígjátékot. A próbák már régen folynak. Sikert kívánunk!

Tollagi.

II.

Verespatak, 1897. decz. 29.

Szép és megható ünnepélye volt a verespataki állami elemi népiskola és óvoda növendékeinek folyó évi deczember hó 22. és 23-ik napjain. Már 22-én délután a kis Jézus az óvodába járó icziny-picziny népségnek nagy örömeire különféle cukkerhikkkel, almával, dióval és más inyet csiklandoztató csemegékkel megterhelt nagy karácsonyfalval és a karácsonyfa körül elhelyezett ruhá-neműekkel az óvodai helyiség tágas játszótermébe megérkezett.

Az öltözőszobában összesereglett kis fiúk és leányok bámulatos türelemmel várakoztak az adandó jelre, mely tudomásukra fogja hozni ama kedves meglepettetést, hogy a kis Jézus a gyönyörűen fölékesített karácsonyfát elhozta abba a szobába, ahol ők annyi sok kedves és szép játékot, verset és éneket tanulnak. A jelre egy alkalmi dal eléneklése mellett szép sorban lépegettek a kicsinyek a karácsonyfa apró, színes gertyácskái által fényesen kilágitott játszószobába, hol szép és díszes közönség gyűlt egybe gyönyörködni a kicsinyek ártatlan örömeiben, melyet a szép karácsonyfa láttára angyalarczuk oly őszintén tükrözött vissza. Ekkor Butyka Róza óvónő a kis fiúk és leányokkal néhány versiket mondatott el igen csinosan, közben-közben pedig egyesén és szépen énekeltek. Az óvónő kisasszony mindezek által tanujelét adta annak, hogy mily odaadó szorgalommal és türelemmel igyekszik a növendékeket sok szépre és jóra tanítani. Ezek után a sok aranyos cse-cse-becséssel dusan megrakott karácsonyfa-

nak ezer mindenfeléjét osztották ki a pincziny hönfiak és honleányok közt. Azonban legkedvesebb része ezen ünnepélynek a ruhák kiosztása volt. Valóban örömkönyveket csalt szemünkbe annak szemlélete, midőn a szegény sorsu, árva bányász-fiúk és leányok közt a ruhaneműket szétosztattak. Oly örömet, minőt ezen ártatlan szegény gyermekek ekkor élveztek, nem mindenha lehet látni.

Másnap — folyó hó 23-án — délelőtt pedig az állami iskola tanulói ültek kettős ünnepet annak öröme: 1. hogy dicsőségesen uralkodó Ő császári és apostoli királyi Felsege drága édes hazánkat az ezredéves magyar állam története kiyálőbb alakjait a művészet alkotásainak való megörökítésével legkegyelmesebben megajándékozni méltóztatott; 2. hogy nagylelkű adakozóink áldozatkészségéből a szegény tanulók ruházattal láttatnak el.

Említett napon délelőtt nemzeti zászló alatt vonult a tanuló-ifjuság az óvoda helyiségébe, mely már csaknem telve volt ünneplő közönséggel. Az ünnepélyt tekintetes Incze Antal szolgabíró ur nyitotta meg. Ennek végeztével a IV. és V. fiu- és leányosztályosok hazafias dalokat énekeltek és költeményeket szavaltak igen ügyesen és talpraesetten.

Végül pedig Pongrácz Mihály igazgató-tanító ur tartott lebilincselő figyelem közt felolvasást, ismertette ama kitünő hazai és vezérferfiaknak élet- és jellemrajzát, kiket a szobrok ábrázolnak. Igazán ügyesen és jól oldotta meg feladatát, mert nem csak hogy gyönyörködtünk szép felolvasásában, de sokat is tanultunk.

Az ünnepélynek szellemi része befejeztetvén, a földig lehajolt karácsonyfának megkoppasztása és a ruhák kiosztása került a szegény gyermekek közt sorra.

Minden szegény gyermek ellátott ruházattal, s ezen kívül az összes tanuló részvételű a karácsonyfának megszámlálhatatlan sokféle gyümölcséből.

Hogy ily nagy karácsonyi öröm érte Verespatak tanulóifjuságát, községünk nemeskeblü intelligenciájának köszönhetjük, kik, főleg Szakáts Iona, Fábrián Anna és Butyka Róza tanítónő, illetve óvónő kisasszonyok kérelmére, megragadták az alkalmat s 62 frt készpénzt, sok-sok ruhaneműt, különféle cukorkákat, sok tészta- stb.-féle adakoztak össze, mely szíves adakozásukért fogadják a nemes szívű adakozók úgy a tanítványok, mint a tantestület háláját és legforróbb köszönetét.

Balogh Lajos,
állami tanító.

Vegyes hírek.

— **Kérjük t. olvasóinkat hátrálékos előfizetéseik gyors beküldésére.**

— **Olvasóinkhoz.** Lapunk mai száma közli előfizetési felhívásunkat. Midőn e helyen is felhívjuk arra t. olvasóink figyelmét és kérjük jövőre is szíves pártfogását, kötelességünknek ismerjük ezuttal is kijelenteni, miszerint jövőben is első és fő kötelességünk leendő az elvállalt feladatnak hiven megfelelni. Munkatársaink a régiek és ezek száma a folyó évben is még szaporodott, mert mindig egyik kiváló gondoskodásunkat képezte, hogy lapunk minden egyes ro-

vata szakképzett író által láttassék el. Rendes dolgozóitársaink: dr. Ebergényi Sándor, Lázár István, Horváth Miklós, dr. Farnos Árpád, Székelyhidy Viktor, Pakots József, Tauber Cornél, Szabó Gyula, Sallak Róza, Balogh Ferencz és Székelyhidy Ödön. Időközönként Albert Iván, dr. Bikfalvy Károly, Gáspár János, br. Kemény Endre, dr. Nagy Károly, Szilágyi Farkas, dr. Varró László, dr. Winkler Albert, dr. Werner Gyula kiváló tollából nyerünk közleményeket. Tudósítónk — mint eddig is — mindig a leglelkiesmeretesebben és leghevesebben fognak értesíteni mindazokról, mik a vármegye területén történnek és olvasóinkat érdeklik. A kiváló hirlapíró Lichtenstein József szerkesztésében Budapesten megjelenő „Pester Correspondenz“ című könyvatos lappal fennálló viszonyunk pedig lehetőségessé teszi nekünk, hogy az összes vidéki lapokat megelőzve a fontosabb politikai mozzanatok azonnal közölhesük. Egyik szerkesztőnk országgyűlési képviselő is lévén, a legérdekesebb budapesti híreket távirat útján fogja közölni lapunkkal. Magunk részéről tehát mindent megteendünk, hogy t. olvasóink igényeit kielégítsük, de viszont fáradozásainkat csak úgy koronázzandja siker, ha ebben olvasóközönségünk kellő mérvbeni pártolását megszerezhetjük, miért is ujjal is tisztelettel kérjük az előfizetések megújítását.

— **Ujévi tisztelgések.** Az ujév első napján városunk hatóságainak és intézeteinek vezetői és tagjai tisztelegtek a vármegye főispánja előtt, kérve őt, hogy az ujév alkalmából szerencsekívánataikat a legmagasabb trón zsámolya elé juttassa, egyben az ujév alkalmából szerencsekívánataikat fejezték ki a főispánnak is. A megyebizottság, a vármegye közigazgatási tisztikara, az államépítészeti hivatal, a kir. pénzügyigazgatóság és főbizottság, a kir. járásbíró, fegyintézet, kir. közjegyzőség, vármegyei kórház, vasuti főnökség, posta- és távirat-hivatal, kir. adóhivatal nevében Csató János kir. tanácsos, alispán; Nagy-Enyed városa és képviselése nevében Kovács Gyula polgármester; a Bethlen-főtanoda nevében Nagy Lajos rektor-professor; a tankerület nevében dr. Szabó Mihály kir. tanfelügyelő tolmácsolták a megjelentek szerencsekívánatait. Ugyancsak ez alkalmából fenti küldött-ségek Csató János alispánnál is tisztelegtek, szerencsekívánataikat fejezve ki. Gyulafehérvár szab. kir. város és Abrudbánya bányaváros tanácsai feliratilag üdvözölték a vármegye főispánját az ujév alkalmából.

— **Zeyk Dánielt,** vármegyénk népszerű főispánját, névnapja alkalmából e hó 3-án sokan a vármegye bizottsági tagjai közül, a vármegye tisztviselőikara, Török Bertalan orsz. képviselő, Kovács Gyula Nagy-Enyed város polgármestere, Reinbold Olivér kir. pénzügyigazgató, Deli Ödön min. r. házfőnök és még számosan a legszívelebben üdvözölték. A szerencsekívánatokot Csató János kir. tanácsos alispán tolmácsolta, mire a főispán pár szíveles szóban köszönte meg a kellemes meglepetést.

— **Dr. Ebergényi Sándor főispáni titkár** a magyar kir. belügyminiszter a IX. fizetési osztályba fogalmazói ranggal nevezte ki. Minden más kinevezésnél az előbb jelzett „pont“-tal szoktunk végezni, ezuttal azonban tovább megyünk, mert ez a nagyon is kiérdemelt előléptetés egyszerűsmind lapunk főmunkatársát is illeti, ki nek buzgalma, tudása, lelkiismeretes tevékenysége nem csak a főispáni, kiválóan bizalmi állás nehéz feladatait látja el példásan, hanem a „Közérdek“ hasábjain is meglátszik az a sokoldalú képzettség és tehetség, mely kiválószép jövőt biztosít közéletünkben szeretett barátunknak. Szívvel gratulálunk az előléptetéshez azzal az olajtással, hogy a főispáni titkári állást mielőbb cserélhesse fel olyannal, melyben erőteljes, kiváló tehetségeit önállóan is érvényesítheti mindnyájunk örömeire. (B.)

— **Január 3.** Szombaton — e hó 8-án — lesz évfordulója azon gyászos napnak, melyen, ezelőtt 50 esztendővel, a felbujtatót környékbeli oláhság Nagy-Enyed városát elpusztította és a város lakosságát felkoncizolta. Az akkor elesett polgártársaink vár melletti sírja e napon újra fel fog diszítettetni gyászpompával, kegyeletes közönségünk pedig ismét el fogja lepni a sír környékét, s ünnepélyek között koszoruzza meg azt a sírt. Az ünnepi beszédet Incze Miklós főgimnáziumi tanuló tartja.

— **Választás.** Nagy-Enyed város tanácsa, mint I-ső foku iparhatóság, az iparhatósági megbízottak választását, miután az 1897. évre megválasztva volt iparhatósági megbízottak megbízatása a múlt év végével lejárt, az 1898. évre múlt év december hava 29-én megajtette. A megjelent választó jogosultak az ipartörvény 172. §-ban előirt módokat figyelembe tartása mellett a Nagy-Enyed városi tanács, mint I-ső foku iparhatóság mellé megbízottakul egyhangulag a következő tagokat választották be: Vajda Péter, Tökés Imre, Jakab Károly, Luka Albert, Mátyás Sándor, Richárd Mihály, Mezei Károly, Fonyó József, Máthé István, ifj. Winkler János, Székelyhidy János, Gerendi Gusztáv, Cirner J. József, Bauer Antal, Mátyás Lajos, Oláh András, Jancsó József, Székely K. János, Kovács Sándor, Polonyi Domokos. A helyben székelő nagyenyedi járási szolgabírói hivatal mellé viszont a következő tagok választottak be egyhangulag: Scheidel József, id. Kun József, Horváth Albert, Korbuly Bálint, Spangenberg Gyula, Vadász Kálmán, Csizsár József, Bálint János, Telegdi Árpád, Újvezes András, Föibert Tamás, Seprényi János, Fekete Mihály, Paulini Rudolf, Demeter Sándor, Árou János, Köpeczi Sándor, Dunai Albert, Halász József és Barát Sándor. A városi tanács mint iparhatóság mellé beválasztott tagok közül elnökül egyhangulag Vajda Péter kereskedő választott meg. A megválasztott iparhatósági megbízottak az iparhatósággal egyetértőleg kijelölik maguk közül iskolalátogatásra: ifj. Winkler János, Székely János, Luka Albert, Székelyhidy János, Richárd Mihály, Réthi Károly, Máthé István és Dunai Albertet. Műhely-látogatásra pedig: Gerendi Gusztáv, Bauer Antal, Fonyó József, Mezei Károly, Mátyás Sándor, Polonyi Domokos, Kovács Sándor, Demeter Sándort. A választás a legjobb egyetértés és legszebb rendben folyt le, amiért is elismerésünket nyilvánítjuk a jelen volt választó jogosultaknak.

— **Szakülés.** Az alsófehérvármegyei or-

vos-gyógyszerész-egylet tagjait a január hó 10-én d. u. 3 órakor a városház tanácstermében tartandó szakülésre tisztelettel egybehívom. — Tárgyak: 1. Szakelőadások. 2. Az országos orvosi szövetség átiratának megvitatása. N.-Egyed, 1898. január hó 4-én. Dr. Magyar Károly.

— **A nagyenyedi anyakönyvi hivatalban** az 1897. év folyamán 183 születés, 160 halálozás jegyeztetett be, házasság pedig 49 kötöttet. A bejegyzések statisztikai részletezését lapunk legközelebbi számában fogjuk közölni.

— **Védköteleseinket** ismételtelen figyelmeztetjük, hogy az 1898. évben I. korosztályba sorozás alá kerülő ifjakkal a sorshúzás e hó 9-én (vasárnap) d. e. 9 órakor fog megtartatni a városi főjegyzői irodában, amikorra védköteleseinket megjelenni ez uton is felhívjuk.

— **Köszönet.** A következő sorok közlésére kerettünk fel: Boldogult édes anyám temetése alkalmából mindazon jó embereimnek és a tüzoltó-zenekarnak, kik szívesek voltak megjelenésükkel a temetésen résztvenni, ezen uton mondok köszönetet. Nagy-Egyed, 1898. január hó 4-én. Gerendi Gusztáv.

— **Halálos szerencsétlenség.** A nagyenyedi vasúti állomáson f. hó 4-én halálos kimenetelű szerencsétlenség történt. Ugyanis a reggel 5.30 perczkor beérkező 562. számú tehervonat tolatása alkalmával Csiki János vonatkísérő két kocsit egybekapcsolásakor oly szerencsétlenül került be a két kocsit ütközője közé, hogy azonnal szörnyet halt. A szerencsétlenül járt vonatkísérő fiatal feleséget hagyott hátra.

— **Szilveszter éjjele a laktanyában.** A helybeli honvéd tisztikar kaszinóhelyiségeiben illusztris társaság rózsás kedvben és kedélyes hangulatban töltötte Szilveszter éjét. A háziasszonyi szerepet Szabó Istvánné, a zászlóalj-parancsnok kedves neje, a legnagyobb szeretetre való méltósággal teljesítette, míg a zászlóalj-parancsnok a szórakozások legkülönbözőbb módokat talála ki, hogy a tisztikar kedves vendégei minél jobban találják magukat az estélyen. A gazdag menü után tombola-játék volt, ahol a nyeremény-tárgyak választékos és találó kiosztás által a legkedvesebb megjegyzésekre nyújtottak alkalmat. Mikor a harangok az évfordulót jelezték, Kovács Gyula polgármester meghatározó szavakban bucsuzott el az egybegyűlt társasággal az ó-évtől és köszöntette a megérkezett újat, kívánva, hogy hazánk minden polgára megelégedett legyen az elértkezett újévben, és szavait a legelső magyar ember, a király és haza éltetésével végezte, mire a társaság a Himnusz énekelte el. Az estélyen jelen voltak: Kovács Gyuláné, Szabó Istvánné, Uray Lászlóné, Foglár Józsefné, özv. dr. Malom Zsigmondné, Makovicska Ottóné, Szigethi Jánosné, Csajkovszky Jenőné, dr. Ács Jenőné, Kovács Mariska, Pásztohi nővérek stb.

— **Műkedvelői előadás.** A balázsfalvi magyar műkedvelő ifjuság 1898. január 9-én az „Univers” szálló nagytermében tánczszal egybekötött színi előadást rendez a szegény iskolás gyermekek segélyezésére. Zene: a nagyenyedi I. zenekar. Színre kerül: „A méltóságos csizmadia”, vigjáték 3 felvonásban. Pölcz eszméje után írta Rónaszéky Gusztáv. Személyek: Váraljay Ervin gr.: **, Hidvéghy Sándor báró: Róth Henrik, Ke-

délyes Balázs tisztartó: Vesmás Sándor, Maller Mátyás csizmadia mester: Both Mihály, Erzsike, leánya: Czitron Ida k. a., Kiss János csizmadia-legény: Roth Salamon, Jutka néni öreg szolgáló: Róth Szidi k. a., Georges a gróf inasa: Genát Mór, Klári szobaleány: Goldstein Berta k. a., bíró: Winkler Sándor. Helyárak: I. 80 kr, II. 70 kr, III. 50 kr. diákjegyet és állóhely 30 kr. Jegyek előre válthatók Sinberger S. és Róth N. urak üzletében. Előadás után táncz.

— **Állategészségügyi kimutatás.** Lépene: Kutfalva 3 udvar. Vesztség: Polyaná 1 udvar. Takonykór és bőrféreg: Gyulafehérvár 1 udvar. Ragadós száj- és körmömfajás: Alvincz 2 udvar, Henningfalva 32 udvar, Krakko 5 udvar, Magyar-Igen 1 udvar, Maros-Váradja 1 udvar, összesen 5 község 41 udvar. Sertésvész: Koslárd, Magyar-Bagó, Maros-Szent-Benedek, Nagy-Egyed, Oláh-Tordos, összesen 5 község.

— **Bethlen Gábor pályája.** A magyar nemzet történetének kiváló alakjai között kétségkívül a legvonzóbbak és legrokonszenvesebbek egyike Bethlen Gábor erelyi fejedelem, kinek emlékét nemsokára Budapest fővárosunkban is a „tizek között” szoborral fogjuk megörökíteni a király Ó Felsége nagylelkűségéből. Bethlen Gábor messzelátó politikájának köszönjük, hogy a török által és a német által keresztült közbe fogott magyarság megmentetett a végső enyészettől, a teljes kipusztítástól, sőt olyan hatalomhoz és erőhöz jutott, hogy azután sorsát önmaga intézhette. Bethlen Gábor minden ízében magyar politikájának köszönhető, hogy a török csapást elfordította a magyarság fejéről és a mi másik nagy ellenségünk, a német ellen irányította; valamint a magyarság védelmére megszerezte az európai protestáns szövetség segítségét. Valószínűleg egyoldalú felekezeti felfogásból kiindulva, némelyek kárhoztadják Bethlen Gábor politikáját azért, hogy a törökkel szövetekezett a keresztények elleni harcra. Hát ez így nem áll. Bethlen nem a pogánynyal szövetekezett a keresztények ellen, hanem a magyarság egyik pusztító ellenségét uszította fel még a pogányval is nagyobb ellenségünk, a német császár legigazó hadserege ellen. A törökkel való szövetekezése sohasem volt őszinte, csak egy ügyes fogás, melylyel többet használt a keresztény és magyar ügynek, mint ha két oldalról hagyta volna kipusztítani a magyarságot. Ennek a nagy politikai és hadvezéri pályának kimerítő és igen tanulságos leírását találjuk az „Athenaeum” r. társaság kiadásában megjelenő, „A magyar nemzet története” című tizkötetes nagy munka (millemiumi kiadás) hatodik kötetében, melyből most jelentek meg a 135., 136., 137., 138., 139. füzetek, melyekben Angyal Dávid remek tollával Bethlen Gábor utolsó éveiről, az öröksége körüli versengésről ír s ezzel ezt a nagy korszakot, melyet méltán Bethlen-korszaknak lehet nevezni, letárgyalja. Ezek a füzetek is tele vannak igen érdekes szövegekkel, egykoru arcképekkel. A pompás mellékletek közül kiemeljük: „Bethlen Gábor és kora”, Lotz Károlynak az Akadémia palotájában lévő falfestményéről vett fénynyomatu képet; „Frigyes cseh király fiának keresztelője” című egykoru rézmetszet után készült képet; továbbá „Csatajelenet a XVII. század elejéről” rendkívüli érdekes színnyomatu képet egykoru miniatüre után; „Vajda-Hunyad a Bethlenbástyával” stb. Egyes füzet ára 30 kr. Kap-

ható minden könyvkereskedésben. Előfizetés negyedévre (12 füzet) 3 frt 60 kr, félévre (24 füzet) 7 frt 20 kr.

— **Petőfi legjobb arcképe.** Azon alkalomból, hogy a Petőfi-társaság a folyó évi márcz. 15-re egy díszes Petőfi Albumot készül kiadni, amely a nagy költőre vonatkozólag minden érdekes adatot és rajzot fel fog ölelni, újból felmerült ama meg mindig megoldatlan kérdés, hogy melyik Petőfinek legjobb arcképe. A legnagyobb magyar költőről ugyanis öt olyan arckép maradt ránk, mely életemben, természet után készült. Ezek közt legrégebbi a Barabás által 1845-ben készített körrajz, mely kezeit hátra téve, ég ielé néző szemekkel ábrázolja Petőfit. Ez a hasonmás valami szentimentális kifejezést árul el, már pedig a szentimentalizmus éppen nem volt jellemző tulajdonsága a „mogorva Petőfi”-nek, kinek tekintete, a kortársak állítása szerint, inkább átható volt, mint ábrándos. Barabásnak 1846-ban tussal készített rajza, Kertbeny állítása szerint, karrikatúrává lett Tyroler metszetében; az 1848-diki térkép pedig, mely fekete attilában, balkarjával kardjára támaszkodva s lelkesült tekintettel maga alá nézve ábrázolja a költőt, szemmel láthatólag idealizált hasonmás. A negyedik egykoru arckép, Orlai Soma műve, szintén 1848-ban készült. Ez tagadhatatlanul naturalisztikusabb fölfogásra mutat, mint Barabás műve; de idegenszerű rajta a vékony hegyes orr s a szemekből hiányzik a mélyre ható tekintet. Valamennyinél hitebb a Daguerre-féle kép, melyet Friedrich fényképező 1847. tavaszán vagy nyarán készített s mely 1870-ben, Petőfi Zoltán halála után vált ismeretessé. Van azonban ennek az arcképnek is fogyatkozása: a bajusznál megszünt a másolat élessége, a száj vonalai nem eléggé határozottak s nem lehet megállapítani, van-e rajta szakáll vagy sem Petőfi? Roskovics Ignác, a kiváló képművész, vállalkozott az ambiciózus föladatra, hogy Petőfi arcképét, a kifogástalanoknak elismert részletek egybeillesztésével, megállapítsa. Fényképezés útján megnagyította a Daguerre-féle képet, hogy rajta a formák határozottabban kiünjenek. A kísérletnek meglepő eredménye volt. A nagyításban eddig ismeretlen részletek tűntek elő s a hiányokat pótolni lehetett a költő jobb arcképeinek segítségével. Ez Petőfi, aminő az életben volt, minden idealizálás nélkül. Ez en nagyérdékű arckép először a Petőfi Társaság kiadásában megjelenő Petőfi-Album-ban ált napvilágot.

Meteorologiai jelentés jan. 2-től jan. 5-ig

Nap	Óra	Légnyomás 700+	Hő	Szél iránya és erő- sége	Borulat	Csapadék	Hő-napi max. min.
1	7	70.9	-12.4	N ₁	1	—	
2	2	69.2	-3.7	NW ₂	1	—	-3.5 -12.4
	9	70.2	-6.9	NW ₁	3	—	
3	7	72.4	-10.8	N ₁	0	—	
	2	72.6	-0.3	—	2	—	-0.3 -10.8
	9	73.6	-6.0	—	0	—	
4	7	75.0	-9.8	NW ₁	2	—	
	2	74.0	-3.0	—	1	—	-2.1 -9.8
	9	74.5	-8.4	—	7	—	
5	7	73.4	-7.3	NW ₂	10	—	
	2						
	9						

Kliátás: Száraz, hideg továbbra is.

* A légnyomás tenger színére van átazítva. — Hő C° fokokban. Szél iránya: N = észak, S = dél, E = kelet, W = nyugat. Szél erőssége = 1-10-ig. Borulat foka = 1-10-ig. Csapadék mennyisége milliméterekben értendő. ● = eső, * = hó, ▲ = jég, Δ = dara.

Csarnok.

A meglepetés.

A „Közérdek” számára írta: Molnár Gyula.

Nem régiben az utcán összetalálkoztam egy emberrel, aki roppant ismerősnek tűnt fel előttem. Magas, vékony, mondhatni czingár termetű barna férfi, beesett szemekkel és ritka körszakállal. Nem valami elegánsan volt felöltözve, hanem a cilinderkalap mégis meglehetősen előkelő kinézetűt kölcsönzött neki. Oly ismerősnek tűnt fel előttem, hogy pillanatra megállottam az utcán gondolkodni azon, vajjon ki lehet? Kutattam emlékeim közt ily arcú ismerősöm után. Jól lehet, annyira szeretem magamat olyannak feltüntetni, kinek jó emlékező tehetsége van, neve még sem akart eszembe jutni, akár-hogy törtem is rajta a fejemet.

E pillanatban ő is rám néz és egyszerre csak hozzám lép és a vállamra üt e szavakkal:

— Szervusz Béla, reám ismersz?
— Szervusz! — mondom csaknem hebegve — szervusz! Hát hogy vagy?
— Amint látod, meglehetősen.
— Hát te?
— Én is!

Pillanatnyi szünet támadt. Átkozott emlékezet! neve sehogy sem akart nyelvemre jönni. Az utcán nagyon sokan jártak és oly zsvaj hangzott mindenünnen, hogy alig lehetett volna szavainkat megérteni, ha ugyan beszélünk volna.

A köztünk beállott csendet én törtem meg.
— Merre mégy? — kérdém.
— A Múzeum-körut felé.
— Nagyon örülök, hisz így együtt mehetünk és legalább beszélgethetünk egy keveset.

— Régóta nem láttuk egymást; úgy örvendek magam is, hogy egy kedves régi iskolatársammal találkozom, kivel egykor oly kedélyes napokat töltöttünk el. Emlékszel-e a befőtt-históriára és a csolnakázásra?

— Ha emlékszem-e! Mikor szülőid távollétét felhasználva, befőttre éhezünk meg és egy székre állva, melyet te tartottál, óvatosan szedtem le a magas szekrényről a dunsztos üvegeket, mignem — oh! emlékszem! — te neked egy légy szállott az orrodra és pillanatra eleresztetted a szék karját és én esésemben magammal rántottam az egész szekrényt. A befőttes üvegek a vikszolt földre estek és málna, eper, barack, meggy, cseresnye s Isten tudja mi-csoda lében fűződve meg, tanácstalanul állottunk meg a sok széttört üveg közt, míg végre a földre guggolva próbáltuk meg elfogyasztani azt, minek kárba nem volt szabad mennie! Ha emlékszem-e! Szervusz, cimborá!

Most már emlékeztem az én Tornyá Ödön barátomra, kivel vagy tizenégy éve együtt jártuk a középiskolákat.

Egy közeli vendéglőbe tértünk be egy pohár borra, hogy a viszontlátás örömeit amellet vidámabban megbeszélhessük.

Oly jól esett a régi gyermekkori emlékek felfrissítése! Mennyi hunczutság, csíny, tréfa mosolygott ráuk a mult szürke ködéből!

Aztán áttértünk a jelenlegi helyzetünk elmondására.

— Házasság vagy? — kérdém érdeklődéssel.
— Igen! — felelte lelkesen.
— Boldog?

— Aminő csak egy ember lehet!

— Régen nősültél meg?

— Két éve, barátom, mikor ide albirónak neveztek ki. Tudod, hogy nem kedveltem a nőket! De találtam egyet, aki angyal, valóságos angyal. Szép, mint Murillo szüze, ábrándos kék szemekkel, hollófűrtös homlokáról a szelidség, béketűrés és a kedveség sugárzik le! Nem ismered, de egyszer bemutatlak neki! Oly házias, minőt ritkaság találni manapság! Nem afféle nagy igényű nő, minők manapság a mai kor leányiból vált asszonyok. Napokat ül otthon, alig lehet még csak reá is venni arra, hogy valahová elvigyem. Te! oly boldog vagyok, minőt még nem hordott magán ez a föld!

— Vajha én is ezt mondhatnám!

— Te, ajánlom neked, de igazán melegen ajánlom neked, hogy házasodjál meg, hiszen az ember, míg garçon ember, nem is tudja, mi az a házasság. Telve van az poézissal, olyan az, mint a rügyfakasztó tavasz, mely meglepődést és örömet támaszt a kebelben. De csak az esetben, ha megtalálod azt, aki jellemedhez és természetedhez legjobban illel, mert bizony kell, hogy vonzalmatok kölcsönös, tiszteletetek egymás iránt soha meg nem fogyatkozó és következetesen állandó legyen, mert máskülönben, hidd nekem Béla, csak kölcsönös családás lenne osztályrészetek! Keress tehát, nézz körül, és ha látsz egyet, ki e feltételeknek megfelel, gondolkodás nélkül vedd el, hogy meg ne késsél, mert az ily kincs keledő szokott lenni.

Lásd, ily kincsre tettem szert én is! Elvettem egy szegény leányt, kiért harcra keltem a szüleimmel is, kik elleneztek a házasságomat, de szerelmünk oly erős, oly forró volt, hogy egyestőlünk elé semmi sem vethetett gátat. Habár meghasonlottam is érte a szüleimmel, kik mást szántak nekem, e tudat mellett kárpoztást találok az ő vonzalmában, odaadó imádással határos szerelmében. Te! ha ismernéd őt! Ugye bár, meg fogsz látogatni kis lakásunkon, hol a régi jó barát mindig tárt karokat talál? Meglásd, ha tanuja lesz a mi fellegetlen boldogságunknak, te is kedvet kapsz a nősülésre!

De most veszem észre, hogy mily sokat fecsegtünk! Mennem kell, hiszen az én kis feleségem bizonyonyal kínos türelmetlenség-gel várja az ura jöttét. Szervusz! — szólt elbucuszva tőlem, — igaz na! szinte elfeledtem megkérdezni a lakásodat.

Megmondtam neki és azzal nagy örömmel, mit a hosszú távollét egész indokoltá tett, összecókoltuk egymást.

Valami jól eső érzés töltötte be az egész lényemet. E jó baráttal való találkozás visszaringatta gondolataimat abba a multba, mikor még a jövőről töprengve azon gondolkodtunk, vajjon milyen lesz az? Rózsaszínű természetesen, hiszen a gyermeki lélek nem is lát mást a távol ködében. És úgy örültem, hogy a barátom, kivel egykor együtt devajkoltunk gondtalanul, csak a mával törődve és a jelennek élve, nem vettük figyelembe a jövőt — igen véglete-nül örültem, hogy ez már feltalálta a boldogságot.

Mily boldog ember lehet, teremő Isten! hiszen arca gyönyörben égett, mikor a feleségéről beszélt, arról az angyalról, ki derültte teszi jelenét és kit egy rajongónak esztelen hevületével látszik szeretni.

Egy kis irigység fogott el, ha lelkes, misztikus lángban égő szemekre gondoltam.

Mily sietve távozott tőlem, hisz nem csoda, a családi tűzhely boldogsága várja otthon!

Talán vagy két hónap telhetett el eme találkozásunk óta. Noha nem feledkeztem meg barátomról, a köznapi élet számos körülménye közepette bizony nem csoda, ha meglepedkeztem neki tett amaz ígéretemről, hogy meg fogom látogatni legközelebb. Aztán talán így is gondolkodtam: Kár megzavarni a boldogságát ennek a két szerető lénynek, idegen szemek csak profanizálnák édes együttlétüket.

Egy nap a hivatalos élet fáradalmait pihenve néztem ki szobám jégvirágos ablakain. Alant az utcán a lázas élet lüktetése hallatszott. Kocsik robogtak, a villamos vasut éles csengetése hangzott fel, melybe tompa morajjal hangzott be a dolgaik után siető emberek hangegyvelege.

Magam sem tudom, min gondolkodtam úgy el.

E pillanatban szobám ajtaja hevesen tárt fel és azon magából kikelt arczzal az én rég látott barátomat látom berohanni.

A látogatás illetén formája annyira meglepett, hogy alig tudtam szóhoz jutni.

Szemei ijesztő kifejezést öltöttek, öltözékének ziláltsága legott azt a meggyőződést keltette fel bennem, hogy talán hirtelen megőrült.

Még inkább hittem ezt akkor, mikor maga fölé emelt kezekkel hadonázva, valami leirhatatlan rikácsoló hangon kiabálta:

— Megölöm! megölöm boldogságom elrablóját! Megölöm! . . .

Majd az izgatottság paroxizmusában, mintha idegei elernyedtek volna, leroskadt egy székbe és fejét lehorgasztotta.

Mély sajnálkozással közeledtem hozzá és részvétellel mondtam neki:

— Ugyan csillapodj le Ödön, izgatottságod csak ártalmadra lehet.

Kezemet bizalmasan tettem a vállára.

— Mondd, mi járatban vagy, mi az, ami úgy fel tudja izgatni kedélyedet a boldogság közepette? — folytatám.

— Boldogság! — nevetett fel vadul. Ugy látszik, e szó ragadta meg legjobban figyelmét. — Boldogság, oh, a nyomorult, ha legalább tisztelni tudta volna az én boldogságomat!

Pillanatig némán nézett maga elé és gondolkodva, mint egy önkívületben sutgó hangon szólt:

— Oh, minő boldogok voltunk egymás oldalán! A szelidsége megbővült, szerelme elbódított, rabjává tett. Igen, övé voltam teljes lelkemmel és ő mégis galádul megcsalt — orditá, — rutul reászedett engem, aki bolondja voltam, aki Istenként szerettem őt. Hát volt szíve hozzá! Ime itt e levél! Megcsalt . . . engemet!

Heves zokogásra fakadt.

Görccösen összeszorított ökléből egy kis papirdarab hullott le a földre.

Le akartam hajolni, hogy felvegyem. Megelőzött.

Vad tekintettel, melyben az örület libbenő fénye cikázott pillanatra fel, újra görccösen kezébe szorította a papirt.

— Igen, itt a bizonyítéka! — És újra észbe kapva, szinte hörögve tört ki melléből e kiáltás: — Megölöm azt az asszonyt!

Fel akartam tartóztatni; láttam, hogy annyira izgatott állapotban van, hogy még valami bolondságot lesz képes elkövetni. Az ajtó felé közeledtem, hogy bezárjam előle, de észrevéve szándékomat, üldözött vad módjára pattant fel és e szavakkal:

— Még te is pártját akarod fogni! Megölöm azért! — az ajtó felé rohant.

Nem tudtam feltartóztatni többé.

Tisztában voltam a helyzettel. Ugy lát-szik, barátom egy levelet talált, amelyet a felesége nem neki címzett; bizonyosan a tartalma lehetett olyan, mely még a leg-flegmatikusabb férjet is a düh paroxizmu-sába tudta volna hozni.

Szemrehányást tettem önmagamnak, hogy miért nem tartóztattam fel addig legalább, míg első dührohama csillapodván, valamennyire higgadtan fog gondolkozni. Az első pillanatban még olyan tettet követ el megfontolatlanul, melyet később egész életében meg fog bánni.

Megöli azt az asszonyt, akit úgy szeretett, és aztán kétségkívül magát. Ily gondolatok leptek meg. Valami forró láz élezte ki a véremet. Pedig én megakadályozhattam volna végzetljes tettet. Borzasztó hallucináció gyötört. Látni véltem a kettős gyilkosság színhelyét. A nő átlótt szívvel vére-sen hevert a padlón, míg barátom szétroncsolt koponyával feküdt mellette.

Egész lebetegedtem e gondolatokba.

Nem mertem az utcára kimenni, attól féltem, hogy a mellettem elhaladó emberek a szenzációs gyilkosságról fognak élénken beszélni.

A lapokat nem mertem kezembe venni. Bizonyosan egész részletesen lesz leírva benne, hogy Ödön barátom hogyan ölte meg feleségét és aztán önmagát.

És több nap telt el ily kínos gyötrelmek közepette.

Alig ettem valamit, alig éltem jóformán. Nagyon szép karácsonyi ünnepek elé néztem ily beteges állapotban.

A karácsonyi ünnepek előestéjén kimentem a zsibongó utca emberei közé. Szórakozni akartam, a friss levegő oly jól esett fájó fejemnek. A karácsonyi ajándékokkal telerakott kirakatok pazar pompája oly jól esett a szememnek.

És ezek láttára gondolataim újra a barátommal kezdtek foglalkozni.

Istenem! mily szomorú vége lett mindkettőjüknek! A tél zordon fagya didergeti meg élettelen csontjaikat és a nedves szél dudolgat nekik ünnepi szolozsmákat.

Az egyik boltból e pillanatban egy prémes bundába jól felöltözött férfi jött velem szemközt, kibem nagy örömmel ismertem az én régi jó barátomra, kit immár halottuak gondoltam.

Nagy csomagot cipelt a hóna alatt.

Egy nagy lidércnyomástól megszabadult örvendező hangon szólítottam meg:

— Hát élsz? Ödön!

— Hát hogyan élnék?!

Kalapját mélyen huzta le a szeméire.

— Tudod, itt van a szent karácsony, egy kis meglepetést viszek a feleségemnek; kérlek, sietnem kell, hisz tudod, az asszonyok szeretik az efféle meglepetéseket. Isten veled! Szervusz!

Azzal sietett, miúta kergették volna. Csomagját feltett gonddal, de azért óvatosan szoritotta magához.

Sokáig néztem utána, míg el nem tűnt a szemeim elől.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY, TÜRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár részvénytársaság.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

Nyílt tér.

(E rovatban közlötték nem vállal felelősséget a szerk.)

Figyelmeztetés.

Tekintettel a tavasszal bekövetkező nagy munkatorlásra, saját érdekében kérjük a n. é. helyi és vidéki közönséget, hogy gyárunknak szánt becses megrendeléseit **most méltóztassék eszközölni**, mert tavasszal, midőn távoli vidékekről is tömegesen érkeznek a megrendelések, csak hosszabb szállítási határidő mellett tehetünk eleget becses megrendeléseiknek.

Tisztelettel

a nagyenyedi harisnyakötő-gyár intézősége

1335 2-2

(a kir. orsz. fegyintézetben).

897—1897. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti V. ker. kir. járásbírósa 1896. évi 41093 számú végzése következtében Berezeli György ügyvéd által képviselt az első magyar általános biztosító társaság javára ó-tordosi D. Nana Dossius ellen 112 frt s jár. erejéig 1896. évi július hó 2-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján foglalt és 600 forintra becsült, egy önműködő aratógépből álló ingóság nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a marosújvári kir. bíróság 5161--1897. sz. végzése folytán 112 forint tőkekötvélet, ennek 1894. jun. 1-étől járó 5% kamatai és eddig összesen 63 frt 44 kban bíróság már megállapított költségek erejéig Ó-Tordos végrehajtást szenvedő lakásán leendő eszközölésére 1898. évi január hó 17. napjának délelőtti 11 órája határidőül kifizetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőknek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Maros-Ujvárt, 1897. évi decz. hó 23. napján.

Dergán János,

kir. bírósági végrehajtó.

1339 1-1

899—1897. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. törvényszék 1897. évi 2533. számú végzése következtében Rejöd József ügyvéd által képviselt Benedek és Jónás özég javára elekesi Kelemen Sámuel s társa ellen 900 frt s jár. erejéig 1897. november hó 15-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 925 frtra becsült elekesi Farkas Sámuelnél 7 szekér csős tengeri, 5 kazal széna, 1 ökör, 2 bival ökör és egy cséplőgép jargányval; m.-s.-s.-benedeki Kelemen Sámuelnél 2 tőben és 2 lóbol álló ingóságok nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a marosújvári kir. járásbírósa 5148--1897. sz. végzése folytán 181 frt 88 kr tőkekötvélet, hátralék és eddig összesen 51 frt 88 kban bíróság már megállapított költségek erejéig Elekesen és Maros-Szent-Benedeken végrehajtást szenvedő lakásán leendő eszközölésére 1898. évi január hó 19-ik napjának délelőtti 9 és délutáni 2 órája határidőül kifizetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőknek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Maros-Ujvárt, 1897. évi december hó 24.

Dergán János,

kir. bírósági végrehajtó.

1340 1-1

FOGORVOS

PERL JÓZSEF

American Dentist Dr. of Dental Surgery

Amerikában kiképzett

plombeur

e hó 7., 8. és 9-én, esetleg tovább is

a „Két hattyu“ szállodában

1338 1-1 fog rendelni.

Sz. 3634—1897. tkvi

Árverési hirdetményi kivonat.

A vizaknai kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Stojka Manoilla végrehajtónak öz. Stojka Dimitruné ügyében késedelmes vevő Nyámez Juon és Mit-a Petru elleni 150 frt 54 kr tőke követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a gyulafehérvári kir. törvényszék kerületében a vizaknai kir. járásbírósa területén levő Sz-Prészaka község határában fekvő 8. sz. tkvben A+ 3, 9, 2 r. sz. 317, 630, 631, 26, 27, 28, továbbá az A+ 4, 10, 13, 17 r. sz. 338, 689, 889 és 1179 hr. sz. ingatlanokra az árverést 708 frtban ezennel megállapított kiküldési áron elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1898. évi február hó 9-ik napjának d. e. 10 órája Prészaka község határában leendő megtartása nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alul is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becs. árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi 60. t.-cz. 42. §-ában jelzett arfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333 sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbírósa mint tkvi hatóságtól.

Vizaknan, 1897. évi december hó 23-án.

Szentmiklósi József,

1336 1-1

kir. aljbíró.

Magas jutalékban

részesülnek megbízható szolid ügynökök kik törvényszerűen megengedett sorsjegyeknek részletfizetésre való eladásával egy nagy pénzüntézt (részvénytársaság) számlájára foglalkozni óhajtanak. Ajánlatok „Confidentia“ czímen: **Eckstein Bernát** hirdetési irodájába Budapest, V., Fürdő-utca 4. sz. intézendők.

1302 4-5

Nyilvános köszönet.

Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak Neunkirchen A.-Ausztria. Feltalálója az Antirheumatikus és Antiarthritikus vértisztító teának, köszvény és rheumánál.

Midőn én a nyilvánosság elé lépek, csakis azért történik, miután kötelességemnek tartom. Wilhelm gyógyszerész urnak Neunkirchenben legmélyebb köszönetemet kifejezni azon szolgálatokért, melyeket az ő vértisztító teája fájdalmas rheumatikus szenvedésem-ben tett és hogy azokat, akik ettől a borzasztó szenvedéstől felkerestetnek, figyelmessé tegyem. Nem vagyok képes azon öldöklő fájdalmakat leírni, melyeket már 3 év óta minden időváltásnál tagjaimban éreztem, s melyektől sem gyógyszerek, sem a badeni (Bécs mellett) kénfürdők használata szabadított meg. Átmatlanul hánykodtam éjjelenként ágyamban, étvágyam napról-napra fogyott, kinézésem szemlátomást rosszabbodott és egész testi erőm vesztett. Négy heti használata után ezen teának fájdalmaitól nemcsak hogy megszabadultam s vagyok megszabadítva, miután már hat hét óta nem iszom e teából, de egész testi hogylétem javult. Szoros meggyőződés, hogy mindenki, ki hasonló fájdalmakban szenved és ezen tea használatához folyamodott, szintny fogja Wilhelm Ferencz urat áldani, mint én.

Öszinte nagybecsüléssel

Butschin-Streitfeld grófnő,

alexredes neje.

1296 4-12